

REDICE 2014

INFORME FINAL

GRUP D'INNOVACIÓ I
RECERCA PRAXIS

L'OCUPABILITAT DEL PEDAGOG/A: UNA SINÈRGIA NECESSÀRIA ENTRE LES

ORGANITZACIONS DE PRÀCTIQUES I LA UNIVERSITAT

INFORME FINAL

I. Dades de l'equip de recerca

Investigador/a principal: RUTH VILÀ BAÑOS

Membres de l'equip investigador:

MARIA ASUNCION ANEAS ALVAREZ

SANDRA MARTINEZ PEREZ

MARÍA FERNANDA DUPRAT SAN MARTÍN

MARIA DOLORS MILLAN GUASCH

MONTSERRAT FISAS OLLE

ELENA NOGUERA PIGEM

MARIONA GRAELL MARTIN

BEGOÑA PIQUE SIMON

MONTSERRAT GURRERA LLUCH

NURIA RAJADELL PUIGGROS

MARIA JESUS IGUAL CALVO

MARIA JOSE RUBIO HURTADO

Altres membres de l'equip no universitari¹:

ROSER ARMENDARES CALVET

ELISA FERNÁNDEZ RECIO

JUANJO GÓMEZ PÍRIZ

II. Projecte de recerca

Títol del projecte:

***L'OCUPABILITAT DEL PEDAGOG/A: UNA SINÈRGIA NECESSÀRIA ENTRE LES
ORGANITZACIONS DE PRÀCTIQUES I LA UNIVERSITAT***

¹ Aquests membres investigadors no formen part del REDICE de forma oficial per dificultats en l'aplicatiu inicial en incorporar persones d'institucions no universitàries.

NIVELL DE COMPLIMENT DEL PLA DE TREBALL**OBJECTIU 1**

OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACTIVITATS PREVISTES	ACTIVITATS REALITZADES
1.1 Construir el concepte de transferència de coneixement entre la facultat i les organitzacions de pràctiques col·laboradores	Construir el concepte de co-transferència des dels marcs mentals, teòrics i legals.	Construcció del concepte de co-transferència des dels marcs mentals, teòrics i legals, des de l'equip de recerca.
	Dissenyar, validar i aplicar qüestionari a la població de tutors del curs 2014-2015	Disseny del qüestionari i validació en una mostra pilot de tutors de la UB i de les organitzacions de pràctiques. Aplicació del qüestionari validat a 90 tutors/es.
	Anàlisi de resultats de l'aplicació del qüestionari	Anàlisi de resultats de l'aplicació del qüestionari definitiu SPSS.
	Grups de discussió i entrevistes a tutors de pràctiques	S'ha fet un grup de discussió als tutors de la UB i s'han realitzat 5 entrevistes a tutors d'organitzacions de pràctiques.
1.2 Formular indicadors de transferència, tot incloent perspectives econòmiques transformadores.	Anàlisi qualitativa	S'han analitzat amb Nvivo.
	Formular indicadors de co-transferència	Formulació d'indicadors de co-transferència.
1.3 Repensar vies de millora de l'ocupabilitat dels estudiants	Repensar vies de millora de l'ocupabilitat dels estudiants de Pedagogia	Des de l'anàlisi qualitativa efectuada en el grup de discussió i les entrevistes s'apunten elements per la millora de l'ocupabilitat.

VALORACIÓ DEL NIVELL DE COMPLIMENT DE L'OBJECTIU 1

L'objectiu 1 ha estat iniciat amb la construcció teòrica del concepte de co-transferència de forma conjunta entre els tutors de les organitzacions de pràctiques i els de la Universitat que formen part de l'equip de recerca, tot identificant els indicadors de co-transferència. Aquesta activitat ha estat difosa en les IV Jornadas sobre La relación pedagógica en la universidad: Aprender cuando se enseña, realitzades a Barcelona, 18 i 19 de setembre de 2014.

També s'ha publicat un article a la revista REIRE sota el títol: "Repensando la relación entre las organizaciones y la Universidad en las Prácticas Externas del grado de Pedagogía".

A nivell internacional s'ha difós en el IV Congreso Internacional Avances de las Mujeres en las Ciencias, las Humanidades y todas las Disciplinas, celebrat en el D.F. Mèxic el 24-26 de setembre de 2014. Està publicat en els proceedings del congrés: "Una sinergia necesaria entre las organizaciones y la Universidad: Trabajar desde la innovación para la inserción profesional". I també s'ha presentat en el XIII Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas Externas, celebrades a Poio (Pontevedra) el 29 de juny fins l'1 de juliol de 2015.

S'ha construït un instrument de mesura quantitatiu, el qüestionari de co-transferència (<http://goo.gl/forms/N0YuY2ATPe>), coherent amb aquest marc mental i conceptual per recollir la resta de visions de tutors d'ambdues perspectives. Aquest instrument ha estat validat i inclou indicadors de co-transferència des de perspectives econòmiques transformadores. S'ha enviat l'enllaç a tota la població de tutors del curs 2014-2015 i l'han respost 90 tutors/es (16 tutors UB i 74 tutors

d'organitzacions de pràctiques). Considerant la N de 20 tutors UB i 150 organitzacions, calculem un índex de resposta del 80% i del 49% respectivament. Les anàlisis efectuades han posat de relleu els aspectes importants per la definició segons cada col·lectiu. Des de les preguntes obertes hem pogut aprofundir en les aportacions que cada col·lectiu pot oferir a l'altre, des d'una lògica de partenariat. Aquestes anàlisis s'han difós en el XIII Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas Externas, celebrades a Poio (Pontevedra) el 29 de juny fins l'1 de juliol de 2015, amb la comunicació presentada en un simposium: "Co-transferencia en el prácticum. Una conceptualización desde sus tutores y tutoras". També estan en procés de publicació en dues revistes: Revista de educación superior y Revista Iberoamericana de Educación Superior.

Per l'anàlisi qualitativa, s'ha demanat un assessorament al ICE sobre Nvivo per tot l'equip. Des de l'anàlisi qualitativa d'entrevistes i grup de discussió s'ha aprofundit en el concepte de co-transferències sota la visió dels dos col·lectius. Aquests resultats es difondran en el proper congrés del CIDUI "Impactes de la innovació en la docència i l'aprenentatge" que es celebrarà a Bellaterra (UAB), durant el 5, 6 i 7 de juliol de 2016. La comunicació està encara en procés de revisió i porta per títol: "La co-transferència des de la visió dels tutors/es de les organitzacions de pràctiques i de la Universitat". També hi ha previsió de publicar els resultats en la Revista d'Innovació Docent Universitària (RIDU).

OBJECTIU 2

OBJECTIUS ESPECÍFICS	ACTIVITATS PREVISTES	ACTIVITATS REALITZADES
2.1 Millorar els qüestionaris online per avaluar les competències des de la perspectiva dels tres agents implicats: alumnat, tutor UB, i tutor de l'organització de pràctiques.	Millorar els qüestionaris online d'avaluació de competències	Millorar els qüestionaris online d'avaluació de competències.
2.2 Ampliar l'aplicació del qüestionari d'autoreflexió de l'alumnat sobre el seu desenvolupament competencial, en totes les assignatures del prácticum, per tal de poder fer un seguiment més longitudinal dels seus progressos. La pre i post estada al centre de pràctiques com espai natural de desenvolupament i l'aplicació de competències.	Aplicar els qüestionaris a totes les assignatures del Pràcticum	S'ha aplicat a Professionalització i Sortides Laborals (PSL), Pràctiques d'Iniciació Professional (PIP) i Pràctiques Externes (PEX) del curs 2013-2014 i 2014-2015. Anàlisi dels resultats SPSS, estudi longitudinal.

VALORACIÓ DEL NIVELL DE COMPLIMENT DE L'OBJECTIU 2

L'objectiu 2 ha estat desenvolupat segons la planificació inicial: s'han millorat els instruments de mesura segons les aportacions de les experiències i anàlisis Factorials. Aquesta activitat ha estat difosa al *IV Congreso Internacional de Docencia Universitaria*, celebrades a Tarragona, del 2-4 de juliol de 2014. La comunicació: "L'avaluació de competències de l'alumnat a les Pràctiques Externes: La perspectiva de tots els agents implicats en les Pràctiques Externes del grau de pedagogia de la Universitat de Barcelona" ha estat seleccionada per publicar a *Procedia*. Aquesta activitat també es troba en premsa en els procedings del congrés de Mèxic.

Per altra banda, s'ha aplicat l'instrument de mesura millorat a la totalitat de les assignatures del Pràcticum durant el curs 2013-2014 i 2014-2015. Concretament són: Professionalització i Sortides Laborals (PSL), Pràctiques d'Iniciació Professional (PIP) i Pràctiques Externes (PEX). En aquesta darrera assignatura s'ha aplicat de forma prèvia i posterior a l'estada a les organitzacions de pràctiques. Els resultats d'aquestes anàlisis ens encoratgen a seguir investigant sobre l'avaluació del Pràcticum en les tres assignatures que el contemplem. Els resultats estan encara en via de redacció

per una revista de caire internacional.

Aquests resultats també es difondran en el proper congrés del CIDUI "Impactes de la innovació en la docència i l'aprenentatge" que es celebrarà a Bellaterra (UAB), durant el 5, 6 i 7 de juliol de 2016. La comunicació està encara en procés de revisió i porta per títol: "L'avaluació del Pràcticum al grau de Pedagogia. Un estudi longitudinal"

DIFUSIÓ DE RESULTATS

Comunicacions a congressos (incloure en annex, certificats de presentació de les comunicacions).

Vilà, R.; Graell, M.; Aneas, A.; Martínez, S.; Piqué, S.; Rajadell, N.; Noguera, E.; Gómez, J. Repensando la relación entre las organizaciones y la universidad en las prácticas externas del grado de Pedagogía. *IV Jornadas sobre la relación pedagógica en la Universidad: Aprender cuando se enseña*, realitzades a Barcelona, 18 i 19 de setembre de 2014.

Rubio, M.J.; Vilà, R. i Aneas, A. Digital competences and attitude towards ICT for the use of digital portfolio in the Practicum of Pedagogy degree of the University of Barcelona. *International Congress on Education, Innovation and Learning Technologies ICEILT*, realitzat a Barcelona del 23 al 25 de juliol de 2014.

Martínez, S.; Rajadell, N. i Vilà, R. Una sinergia necesaria entre las organizaciones y la Universidad: Trabajar desde la innovación para la inserción profesional. *IV Congreso Internacional Avances de las Mujeres en las Ciencias, las Humanidades y todas las Disciplinas*, celebrat en el D.F. Mèxic el 24-26 de setembre de 2014.

Vilà, R.; Aneas, A. i Rajadell, N. L'avaluació de competències de l'alumnat a les pràctiques externes. La perspectiva de tots els agents implicats en les Pràctiques Externes del grau de Pedagogia de la Universitat de Barcelona. *IV Congreso Internacional de Docencia Universitaria*, celebrades a Tarragona, del 2-4 de juliol de 2014.

Aneas, A. i Vilà R. (2015) ¿Hay cambios en la percepción que tiene el alumnado sobre su competencia tras haber desarrollado su prácticum? El caso del Grado de Pedagogía de la Universidad de Barcelona. *XXVII Congreso Internacional de Investigación Educativa*. Investigar por y para la Sociedad. AIDIPE. Universidad de Cadiz.

Aneas, A. i Vilà, R. Assessment of collaborative skills for digital world. *20th SIETAR Europa Congress*, celebrat a València del 21-23 de maig de 2015.

Martínez, S.; Igual, T. i Rajadell, N. La evaluación del practicum de pedagogia: La co-participación de todos los agentes implicados *XIII Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas Externas*, realitzat a Santiago de Compostela, (Pontevedra) del 29 de juny a l'1 de juliol.

Vilà, R.; Martínez, S.; Igual, M.J. i Aneas, A. Co-transferencia en el Prácticum. Una conceptualización desde sus tutores y tutoras. *XIII Symposium Internacional sobre el Practicum y las Prácticas Externas*, realitzat a Santiago de Compostela, (Pontevedra) del 29 de juny a l'1 de juliol.

Piqué, B; Martínez, S. y Rajadell, N. L'elaboració d'indicadors d'avaluació: un treball compartit amb estudiants universitaris. *V Congrés Internacional. Els reptes de millorar l'avaluació*, realitzat a Girona el 9-10 de juliol de 2015.

Aneas, A.; Vilà, R. i Alòs, M. La vinculació de les pràctiques externes i el treball final de grau. Percepcions de l'alumnat sobre el seu desenvolupament competencial. *V Congrés Internacional. Els reptes de millorar l'avaluació*, realitzat a Girona el 9-10 de juliol de 2015.

Articles en revistes (incloure en annex, les cartes d'acceptació de la publicació dels articles en cas que no estiguin publicats).

Aneas, A., Vilà, R. i Rajadell, N. (2014). Entornos de desarrollo y aplicación de las competencias del graduado en Pedagogía. Del practicum al empleo. *Reflexão & Ação* (21) 1 .

Freixa, M; Vilà, R i Rubio, M.J. (2015) Quality assessment for placement centres: a case study of the University of Barcelona's faculty of education. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, Volume 40 (2), 199-217.

Graell, M.; Martínez, S.; Piqué, B.; Rajadell, N.; Vilà, R.; Aneas, A.; Noguera, E. Y Gómez, J. (2015) Co-transferència i partenariat en el marc relacionat entre les organitzacions de pràctiques i la universitat en *REIRE: revista d'innovació i recerca en educació*, 8 (2), 205-216.

Millan, D.; Burguet, M.; Vilà, R.; Aneas, A.; Rajadell, N. i Noguera, E. (2014). PRAXIS: el pràcticum al Grau de Pedagogia de la Universitat de Barcelona. *RIDU: Revista d'Innovació Docent Universitària* (6), 32-52.

Rajadell, N.; Vilà, R.; Martínez, S. (2015). Costruire percorsi dall'innovazione curriculare all'inserimento professionale. L'esperienza del Tirocinio del Corso di Laurea in Pedagogia dell'Università di Barcellona. *Pedagogia Oggi*. 1/2105, 161-179.

Rubio, M.J.; Vilà, R. i Aneas, A. (2015) Portafolios electrónico y actitudes hacia las TIC del alumnado en la asignatura de Prácticas Externas. *Revista d'innovació docent universitària: RIDU*, 7, 57-70.

Vilà, R., Aneas, A. i Rajadell, N. (2015) La evaluación de competencias del alumnado en las Prácticas Externas. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 196 (8), 226–232.

Vilà, R.; Burguet, M.; Aneas, A.; Rajadell, N.; Noguera, E.; Millan, D. (2014) El Pràcticum al Grau de Pedagogia de la Universitat de Barcelona: el mapa de la professió, la pràctica simulada i la immersió en una organització. *REIRE. Revista d'Innovació i Recerca en Educació*, 7 (1), 93-112.